

Naša hiša otrok

Letopis montessori Hiše otrok Slovenj Gradec

2017–18 / številka 3

KAZALO

Uvodnik.....	3
Dnevnik dogodkov obogatitvenih dejavnosti v sobi 3–6.....	4
Utrinki sobe 1–3	10
Pogovor med otroki – duhovite iskrice	14
Zahvale	16
Čestitke	16
Izpod naših rok	17
Montessori zakladnica znanj: vloga odraslega v predšolskem obdobju otroka in medsebojna povezanost.....	19
Razmišljanja staršev in starih staršev.....	26
Kotiček za starše in otroke	29
Ustvarjaj skupaj s starši.....	34
Uganke	35
Mucek piki	35
Preštej in poveži.	35

Naša Hiša otrok Slovenj Gradec

Letopis montessori Hiše otrok Slovenj Gradec 2017–18/številka 3

Izdaja: Eduka, Zavod za izobraževanje in svetovanje, PE Zasebni montessori vrtec Hiša otrok Slovenj Gradec, Podgorska cesta 2

Odgovorna urednica: Aleša Jordan, direktorica vrtca in pedagoginja montessori 0–3 in 3–6

Urednica: Eni Bačac, pedagoginja montessori 0–3

Lektoriranje: Nina Bradić, prof.

Oblikovanje in izvedba: Lepota oblike Lidija Smolar s. p.

Foto: iz arhiva montessori Hiše otrok Slovenj Gradec

Izdelki: delo otrok našega vrtca

© Eduka, Zavod za izobraževanje in svetovanje. Slovenj Gradec, junij 2018

Spoštovani starši, stari starši, bralci letopisa naše Hiše otrok za šolsko leto 2017–2018!

Živimo v svetu, v katerem se vse zelo hitro spreminja, tehnologija vsak dan dosega nove mejnike. Napredek ustvarja nove zahteve, ljudje si želimo novih dosežkov. Napredovanje je ena izmed osnovnih želja vsake osebe. Vendar pa je resničen napredek v življenju mogoč samo takrat, ko se zavedamo notranjega temelja, ki ga v sebi nosi vsak človek. To je tista notranja energija, ki vsakega človeka dela tako posebnega. Maria Montessori je v ospredje postavljala spoštovanje osebnosti, otroka, njegovih lastnih potencialov. **»Sprostitute potencial svojega otroka in spremenili ga boste ... in z njim ves svet,«** pravi Maria Montessori.

Samo, če je človek zvest sebi, lahko uresniči svoje poslanstvo. Vsak človek ima svoje poslanstvo in za njegovo uresničitev mora razviti lastne darove. Unikatnost je tista značilnost, zaradi katere je vse sploh mogoče. Si predstavljate, kakšen bi bil svet, če bi bili vsi enaki? Če bi vsi enako razmišljali? Napredek, ki je osnovna želja človeka, bi bil avtomatsko onemogočen, kajti človek lahko premika svoje meje samo takrat, ko obstaja v svoji edinstvenosti. **Ob tem pa je izrednega pomena, da to naše zavedanje o edinstvenosti ne vodi v občutek večvrednosti ali tekmovanja, temveč da je edinstvenost del celote in da se zavedamo medsebojne povezanosti z drugimi in z vsem.** Človek, ki uresniči željo po razumevanju sebe in drugih, željo po učenju in sodelovanju ter medsebojni podpori, dosega zadovoljstvo in notranji mir kot osnovo za mir v svetu in lepšo prihodnost sveta.

Pristop montessori podpira otroka, da razvija zavedanje o tem, **kako je vse medsebojno povezano in kako vse v univerzumu v medsebojni odvisnosti oblikuje uravnoteženo celoto** in da je tudi sam del te celote, ki jo sooblikuje in prispeva svoj del.

Maria Montessori verjame, da so otroci kreatorji miru in boljše prihodnosti in da je izobraževanje pot, po kateri so lahko otroci vzgojeni na način, da bodo postali prebivalci sveta, ki bo živel v socialni, kulturni in družbeni harmoniji.

Temelji medsebojnega povezovanja in sodelovanja so torej lastna notranja moč, priznavanje svoje unikatnosti, a hkrati sočasno razumevanje drugega ter s tem globlje razumevanje sveta. Spoštovanje vsega in vsakogar je ponižnost pred življenjem samim. V očeh Marie Montessori pomeni ponižnost veličino človeka! Ko na življenje pogledamo tako, da to vedno znova ozaveštimo, to zmanjša ego in hkrati poveča naš svet. Kajti kot pravi Maria Montessori: **»Vsi skupaj hodimo po poti življenja, saj so vse stvari del veselja, povezani smo med seboj in skupaj tvorimo celoto.«**

V šolskem letu, ki ga zaključujemo, smo poseben poudarek dajali **ozaveščanju vloge odraslega (starša, pedagoga in drugih) v življenju otroka v predšolskem obdobju in pomenu ter zavedanju medsebojne povezanosti vseh, ki skupaj prispevamo pri podpori otroka v njegovem razvoju**, zato so strokovne delavke pripravile prispevke na to temo. K sodelovanju pri ustvarjanju letošnjega letopisa smo ponovno povabili starše in stare starše, zahvaljujemo se za njihovo pripravljenost in prispevke. **Najbogatejši prispevek v našem letošnjem letopisu pa so seveda čez leto »ustvarili« otroci.** Vabljeni, da si skozi letopis ogledate vse letošnje dogodivščine, otroške »iskrice«, igrivost, veselje, delo in razvoj otrok!

Aleša Jordan,

*direktorica vrtca,
pedagoginja montessori 0–6*

DNEVNIK DOGODKOV OBOGATITVENIH DEJAVNOSTI V SOBI 3–6

OBISK JAGENJČKA ...

Presenečenje! V vrtec nas je prišel obiskat jagenjček z imenom Neptun. Pogovarjali smo se o drobnici, o njihovi prehrani in potrebah. Hvala družini Pranič Rotovnik za organizacijo tega obiska!

NA IZLET Z ELEKTRIČNIM AVTOBUSOM ...

Gospod in gospa Jakopitsch sta nas presenetila s povabilom, da se lahko peljemo z električnim avtobusom. Z veseljem smo se peljali na izlet. Najprej malo po Slovenj Gradcu, nato pa na Legen, kjer smo se igrali in imeli piknik. Hvala za doživetje!

Obisk jagenjčka

Izlet z električnim avtobusom

MUZEJ JE ORGANIZIRAL SREDNJEVEŠKE DELAVNICE,

kjer smo si izdelali mošnjičke in krone. Prijazne kustosinje so nam predstavile njihovo delo, povedale nekaj zanimivih srednjeveških zgodb in nam pomagale pri ustvarjanju.

NA POHODU PO SKRITIH POTEH ...

Kadar ne gremo na igrišče, gremo včasih na pohod. Otroci so veseli, skupaj raziskujemo in spoznavamo skrite poti v okolici Slovenj Gradca.

SKRB ZA PTICE ...

Po parku smo izobesili pogače iz semen in poskrbeli za ptičke, ki ostanejo čez zimo v naših mrzlih krajih ...

Že jutraj otroci veselo: »Danes postavljajo stojnice v mestu. Gremo na suhe marelice?« Z veseljem se podamo na pot, kjer se veselo pasejo naše oči na najrazličnejših izdelkih, ki jih prodajajo na sejmu. Najbolj pa nam ostanejo v spominu marelice in bomboni, ki si jih privoščimo, da razveselimo še naše brbončice.

PRVI SNEG ...

Veselo kepanje, vožnja po hribčku, tekanje sem in tja, najmanjši snežak. Četudi ga je le za vzorec, je otroška radost neizmerna.

PEKA PIŠKOTOV Z OČETI ...

Z očeti smo pekli piškote. Spretno smo valjali, rezljali, oblikovali, pekli in se sladkali. Nekaj pa smo jih zavili v serviete, da so se lahko posladkale še mamice, ki so čakale doma. Hvala, da ste si vzeli čas.

V KRIZNEM CENTRU

so otroci, ki imajo težave. Tam so žalostni otroci. K sreči pa so tam veseli ljudje, polni življenja, ki tem otrokom pomagajo in jih bodrijo.

Neja nam je predstavila krizni center, pokazala sobe, igrače. Pripravili so nam čudovito delavnico sajenje in pogledjte, kaj je nastalo! Tako lepe in zdrave rastline zrastejo le tam, kjer je ljubezen.

BOŽIČNA GLASBENA DELAVNICA...

V decembru smo imeli božične glasbene delavnice z glasbeno umetnico Matejo Gorjup. Spoznali smo različna glasbila, poslušali glasbeno zgodbico, po sobi iskali pojoče ptičke in se preizkusili v muziciranju. Skratka, skupaj s starši, smo se imeli »glasbeno fajn«!

NAŠI OBISKI KNJIŽNICE

so že »klasika«. Prinesemo in odnesemo ogromno knjig, ki jih dan za dnem prebiramo pred počitkom.

Tudi letos smo se veselili **SMUČAR-SKEGA TEČAJA**. K temu spada vožnja z avtobusom, dopoldanske radosti na snegu, potrpežljivi učitelji in razigrani otroci. Po tečaju pa uspavalna vožnja nazaj v Slovenj Gradec in zaslužen popoldanski počitek.

Gospod Damjan Pejovnik nas je povabil na **PLEZALNO STENO**, kjer trenirajo člani AK Slovenj Gradec. Uživali smo! Plezanje je super in komaj čakamo, da nas zopet povabijo.

Odločili smo se, da se bomo preizkusili, kako nam gre **NAKUPOVANJE**. Koliko

denarja imamo, kaj lahko izberemo, kako prosimo prodajalke za pomoč in kako se jim zahvalimo ... Prodajalka, ki nam je pomagala, je bila nad nami tako navdušena, da smo (kljub temu da nismo imeli dovolj denarja za bombone) odšli iz prodajalne z veliko vrečo sladkih razvad. Hvala.

Plezalna stena

V trgovini

OBISK NAŠIH MAM ...

Celo dopoldne smo čistili in pospravljali sobo. Pa ne zato, ker bi bila umazana, ampak zato ker pridejo na obisk naše mame. Pokazali smo jim, kaj počnemo v Hiši otrok in poskrbeli, da nas ne bodo več spraševale kaj je to zvitek, trinomna kocka, valji, rdeče palice, dekanom, tabla 100 ... Hvala, drage mame, za ta čudovit popoldan! Bilo je posebno za vse.

»Kdaj gremo na **PLAVALNI TEČAJ?**« je vprašanje, ki sledi dnevom po smučarskem tečaju. Počakat je treba, da pride pomlad, potem pa teden izletov na Ravne, kjer čofotamo in osvajamo prve plavalne gibe. Brez rokavčkov!

Že nekaj časa se dogovarjamo s Tretjo osnovno šolo Slovenj Gradec, da jih pride-mo obiskat. Navadno le tekamo okoli njiho-ve šole, se igramo na stebrih pred šolo, to-krat pa smo jih šli poslušat **NA FESTIVAL OSNOVNIH ŠOL**. Najlepša hvala za vabi-lo, imeli smo se čudovito. Otroci so tiho po-slušali njihov nastop in navdušeno ploskali. Čestitamo za vaše delo in izjemen nastop!

Komaj čakamo, da se iz imena meseca končno izrine tisti mrzli »R« in se že prvi topel dan v maju podamo na kepico mrzlega in sladkega, kremastega, barvastega ... Mmmmmm, že veste, kaj je to?

Ko sem otrokom povedala, da gremo **V TOVARNO SLADKARIJ**, so se jim kar zasvetile oči. Gospod Hrabroslov nas je pri-jazno sprejel, nam povedal nešteto njegovih prigod, pokazal vse umetnine, ki jih izdeluje njihova družina in nas za konec še presenetil z nagradno igro. Zmagali so trije, sladkarije pa smo dobili vsi. Družini Perger se najlepše zahvaljujemo!

napihne brez da vanj pihamo in iz žareče po-sode prilezejo kače. Hvala lepa za to dožive-tje! Otroci so (postali) navdušeni raziskovalci!

To pa je bilo doživetje! **OBISKALI SMO ČISTO PRAVO FAKULTETO!** To je šola, kjer se šolajo odrasli. Pokazali so nam labo-ratorij in različne poskuse. Naredili smo pla-stelin, baloni so lahko kot magneti, balon se

FOTO UTRINKI IZ SOBE 3-6

JEZIKOVNA DELAVNICA NEMŠČINE V SOBI 3–6 ...

V začetku tedna po počitku je čas za nemščino. S prijavljenimi otroci se skupaj odpravimo v jezikovno učilnico. Na začetku vsake ure se zberemo v krogu, zapojemo uvodno pesmico in s tem začnemo jezikovno delavnico. Vsaka ura jezikovne delavnice je razdeljena na dva dela. V prvem delu se učimo novega besedišča s pomočjo konkretnih predmetov ali slikovnih kartic. Izbrali smo

takšne tematske sklope, ki otroke v tej starosti zanimajo. Spoznavali smo barve, oblačila, različne živali, hobije, družino, različne jedi itd. To je tudi čas, ko se naučimo kakšno pesmico, preberemo pravljico, odigramo dialog, uporabljamo nemščino v konkretnih življenjskih situacijah (v trgovini, v restavraciji itd.). V tem delu uporabljamo tudi posebej pripravljene zvezke, pobarvamo slike predmetov, ki smo jih poimenovali, izrežemo in prilepimo slike v zvezek itd.

V času jezikovne delavnice poteka vse v nemščini, otroci dobijo navodila in usmeritve v nemščini, pri tem uporabljamo konkretne predmete, mimiko telesa, slikovni material. Otroci v tej starosti potrebujejo veliko gibanja, zato poteka večina aktivnosti skozi gibanje, ob petju pesmice ali ob različnih navodilih. Še več gibanja pa je prisotnega v drugem delu ure. Ta je namenjen utrjevanju

skozi različne didaktične igre, gibalne igre (npr. Rudi sagt/Simon pravi) ali igre, kot so spomin ali tihi telefon. Nemščino zaključimo s poslovilno pesmico, nato pa odidemo nazaj v Hišo otrok.

Eni,

*pedagoginja montessori 0–3,
pedagoginja za nemški in angleški jezik*

UTRINKI SOBE 1–3

V sobi 1–3 smo letos spoznavali **GLASBILA, DRUŽINO IN NARAVO OKOLI NAS.**

AKTIVNOSTI NA PROSTEM ...

Pogosto smo se odpravili na sprehod v park, na igrišče ali na senzorično pot na Štibuhu. Letos nam na sprehodih pomaga biba. Zelo smo je veseli, saj lažje hodimo v vrsti in premagujemo razdalje.

V parku smo opazovali račke in druge živali – mravlje, hrošče, metulj ..., nabirali smo rožice in se skrivali pod drevesi. Na igrišču

smo se veliko gibal: vozili smo se po toboganu, se gugali, plezali, tekali, se igrali z lopatkami in grabljami. Na Štibuhu smo lahko dobro opazovali spreminjanje letnih časov: jeseni smo nabirali listje in se valjali po njem, tekali po hribčkih, pozimi smo delali snežake in se kepali, spomladi smo opazovali rože in raziskovali čutno pot.

Spomladi smo posadili fižol in redkvico.

Velikokrat smo šli na sprehod skozi mesto, kjer smo si ogledali znamenitosti. Preverili smo, ali konj še stoji na svojem mestu, obiskali pa smo tudi cerkev sv. Elizabete.

SPOZNAVANJE GLASBIL ...

Letos smo nekaj časa namenili spoznavanju glasbil. Poblížje smo spoznali harmoniko in kitaro, ki sta nam ju predstavila Valentin in

in Primožev oče. Za sodelovanje se jima zahvaljujemo, saj je bila predstavitev zelo zanimiva. Skozi leto smo imeli na polici košaro z različnimi glasbili, na katera smo lahko igrali.

SPOZNAVANJE DRUŽINE ...

Otroke smo prosili, da prinesejo sliko družine. Skupaj smo slike nalepili na plakat, s pomočjo katerega smo spoznavali družino. Poimenovali smo družinske člane, otroci pa so se pogosto ustavili ob plakatu in opazovali fotografije.

PEKA PIŠKOTOV Z OČETI ...

Decembra smo v Hišo otrok povabili očete, da smo skupaj pekli piškote. Uživali smo v božičnem vzdušju, naše popoldne pa smo zaključili s črto in igro tišine.

POPOLDNE Z MAMAMI ...

Marca smo v Hišo otrok povabili mame, da smo skupaj izdelali voščilnico za očete. Mamam smo s ponosom pokazali, kako delamo z materiali v sobi.

AKTIVNOSTI VSAKDANJEGA ŽIVLJENJA ...

Otrokom so bile posebej zanimive dejavnosti iz vsakdanjega življenja. Uživali smo pri pripravi šopkov, gnetenju in valjanju slanege testa, pomivanju posode, pripravi malice ... V zimskem času smo poskrbeli, da smo zaužili dovolj vitaminov, saj smo si pripravili smoothie.

IZ SOBE 1–3

- * Deklica reče dečku: »**Pojdi mi po jobček, pojdi, pojdi že.**« Deček ji odgovori: »**Ne molem, kel mi Eni ne pusti.**«
- * Otroci sedijo za isto mizo med malico in se pogovarjajo. Deklica reče: »**Ne, moj Mitja je (ati).**« Deček ji reče: »**Ne, orange avto mamo.**« Drugi deček se jima pridruži med pogovorom in reče: »**Mi mamo pa kombija.**«
- * Smo na sprehodu in deklica reče drugi deklici, ki jo drži za roko: »**Mama je v sjužbi, ati je v sjužbi, jaz sem pa sama doma.**«
- * Trije otroci v knjižnem kotičku gledajo knjigo, na sliki je kokoš. Deklica reče: »**To je kuja.**« Ji odgovori deček: »**Ne, to je kula.**« Pa se oglasi najstarejši fant in reče: »**To je kura, no.**«
- * V sobo prileti muha. Deček komentira: »**Muha je.**« Asistentka reče: »**Yes, it's a fly.**« Deček reče muhi: »**Beži venta fly.**«
- * Deček lupi mandarine, si da en košček mandarine v usta in reče: »**Me moti tta koščica.**«
- * Deček vzame material iz police in ga prinese na mizo. Ko začne delati, ugotovi, da manjka en del materiala. Gre do asistentke in jo vpraša: »**Ke je to?**« Asistentka mu odgovori: »**I don't know, we lost it.**« Deček ji odgovori: »**Mačka je odnesla.**«
- * Deček reče deklici, ki je olupke od mandarine: »**Kitala, olupki niso za jest, so bjek.**«
- * Deček pade na sprehodu, se hitro pobere in reče: »**Sem padel tak kot Petej Pevc.**«
- * Deček je hruško, ko odgrizne, reče: »**Debeluška je tlda.**«
- * Deček dela z materialom, zloži dele materiala enega na drugega in reče: »**Eno finto sem naledu.**«
- * Deček na sprehodu pljuva in komentira: »**Špukam, špukam tak kot delavci.**«
- * Pridemo na igrišče in vpraša deček asistentko: »**A smo kaj lačni, a bomo kaj amali?**«
- * Deček pomiva posodo. Ko se mu pridruži asistentka, ji reče: »**Doblo nama gje.**«
- * Deček pije vodo iz pipe in komentira: »**Jaz sem tak kot zajček pil.**«
- * Deček je kosilo. Ko ne more več jesti, vstane in odnese skodelico, zraven komentira: »**Poln tebuh mam.**«
- * Pogovarjamo se, kaj ima kdo na majici narisano: čebelico Majo, sovo, tovornjak, ... Deček, ki ima na majici črte reče: »**Js mam pa zeble.**«
- * Deček sedi za mizo, opazuje asistentko, ki piše in komentira: »**Ej mi delamo, Eni pa piše. Tak delamo, čisto tiho.**«
- * Deček gleda skozi okno, ko pada dež in reče: »**Zunaj ful dežuje.**«
- * Dečka šilita barvice, asistentka ju opazuje in ko vidi, da barvice lomita, jima reče, da jima bo pomagala. Deček reče drugemu dečku: »**Sva se zmenila, da ne bova več šilila.**«
- * Po deklico pride ati in ko ga deklica zagleda, reče: »**Daddy je pišu.**« Asistentka jo razume dedi in ji reče: »**Po tebe ne pride dedek, ampak ati.**« Deklica ji še enkrat reče: »**Pa ne, moj daddy je pišu.**«
- * Deček opazuje asistentko, ko zлага posodo iz pomivalca in komentira: »**Pa sem se zjutraj zbudil, pa sem spodaj pri babici kavico pil tak kot fini gospod.**«
- * Deček pride zjutraj z babico v vrtec, ko se sleče, gresta skupaj prebrat, kaj bo za kosilo. Asistentka, ki zjutraj prinaša zajtrk v sobo, vstopi v sobo in si ravno zavezuje predpasnik, deček jo vpraša: »**Si nam skuhala ližoto za kosilo?**«
- * Deček želi pospraviti rožo, gre do asistentke in jo vpraša: »**Kje tta flower živi?**«

- * Asistentka se udari s prstom na nogi ob rob ležalnika. Deček, ki leži na ležalniku, jo opazuje in ko se asistentka usede, ji reče: **»Ti bom pokazal, kako hodimo okrog ležalnika, da se ne udarimo!«**

IZ SOBE 3–6

- * Z otroci sedimo v krogu in se pogovarjamo zakaj imamo možgane. Pa dvigne roko en fantek in reče: **»Veš, jaz pa nimam možganov.«**
- * Na sprehodu gremo mimo gostilne, pred katero se ustavi policijski avto. Policist izstopi in deklica reče: **»Vidite, policaj je mogoče prišel na kakšen napitek.«**
- * Na sprehodu se pogovarjata deklici, stari tri in štiri leta. Triletna deklica vpraša: **»Kdo se je prej rodil, Jezus ali dinozavri?«** Štiriletnica je nekaj časa tiho, nato odgovori: **»Veš, Jezus je vse ustvaril, ampak mislim, da so dinozavri že prej izumrli.«**
- * Deklica, ki veliko dela z materiali iz matematike, jo zanima znanost in biologija, reče: **»Veš, ko bom jaz velika, bom pa vse zelo dobro čistila. Res dobro čistila!«**
- * Asistentka otrokom predstavlja znamenitosti sveta in med njimi je tudi rimski Kolosej. Z otroki govorijo o gladiatorskih bojih in nato asistentka doda, da je bilo to **»a very long time ago«**. Pa vpraša fantek: **»A to ti misliš lani, al kaj?«**
- * Na veliki petek se pogovarjamo o tem, zakaj ta petek poimenujemo velik, kaj se je zgodilo, kaj praznujemo. In dvigne en fantek roko in doživeto pripoveduje: **»Veste, vsi so mislili, da hoče biti Jezus gospodar in so ga preganjali. Potem pa je moral nositi križ in kar naenkrat je prišel velik val, ki ga je**

- * Deček leži na ležalniku in si ves čas nekaj govori. Se prime z roko v predelu srca in reče: **»Srce je taka pumpa, ki poganja kri po žilah.«**

odnesel iz križa globoko pod zemljo. Zato ga v teh dneh pokrijemo. A potem je prišel še en val, ki pa ga je iz zemlje ponesel nazaj na križ.«

- * Na Fakulteti za tehnologijo študenti sprašujejo otroke, kaj bodo delali, ko bodo veliki. Pa odgovori en fantek: **»Jaz bom Superman.«**
- * Hodimo po slovenjgraškem sejmu in na stojnici, kjer prodajajo ženske nogavice, reče ena deklica: **»Poglej, tu pa še noge prodajajo.«**
- * Po prvem dnevu plavalnega tečaja se pogovarjamo na črti. Pa reče en fantek: **»Danes je zame poseben dan, ker sem se odločil, da bom na bazenu dal glavo pod vodo.«** Ko je konec tečaja, ga asistentka vpraša, kako je šlo. **»Saj sem ti že zjutraj povedal. Danes sem dal glavo pod vodo. Ni bilo fajn.«**
- * V krogu se dogovorimo, da bodo na vrsti za govorjenje tisti, ki imajo na oblačilih pikice. En fantek se gleda in nato potegne majico do komolca in pokaže na lepotno piko: **»Poglej, js mam pa tu eno malo pikico.«**
- * Asistentka, med hojo po stopnicah, pove otrokom: **»Če potiskamo prijatelja, lahko pade po stopnicah in se zelo udari.«** Deklica pa nazaj začudeno: **»Aja?!?«**

ZAHVALE

- * hvala strokovnemu timu in vsem staršem, starim staršem, ki po potrebi s svojim znanjem in izkušnjami priskočijo na pomoč;
- * hvala gospe Zinki Ručigaj za izvedbo delavnice za starše in hvala gospe

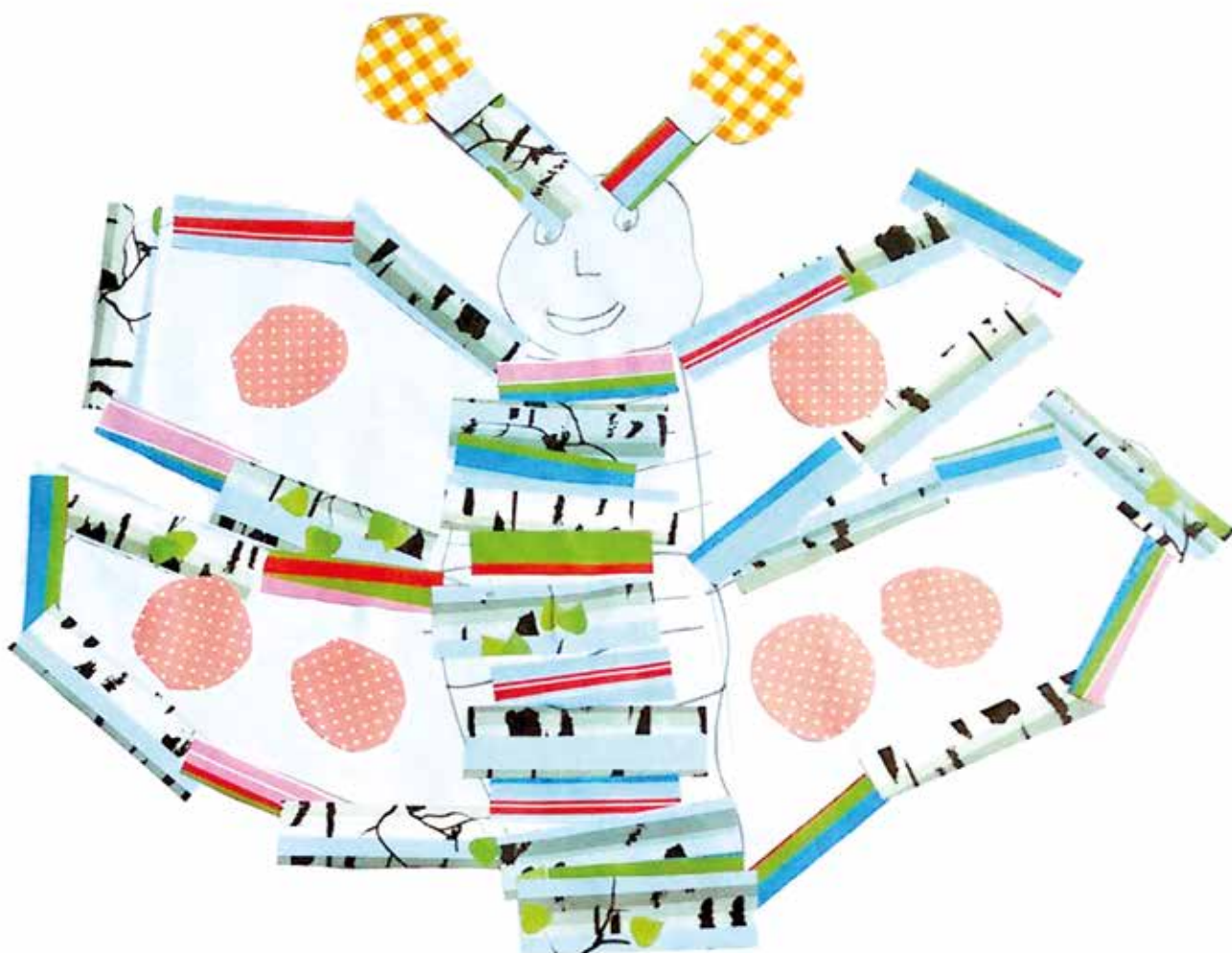
Mateji Gorjup za izvedbo glasbene delavnice za otroke in starše;

- * hvala Drugi osnovni šoli, gospe ravnateljici Nadi Duler, gospe organizatorki prehrane Suzani, vsem kuharicam, ki skrbijo za našo prehrano.

ČESTITKE

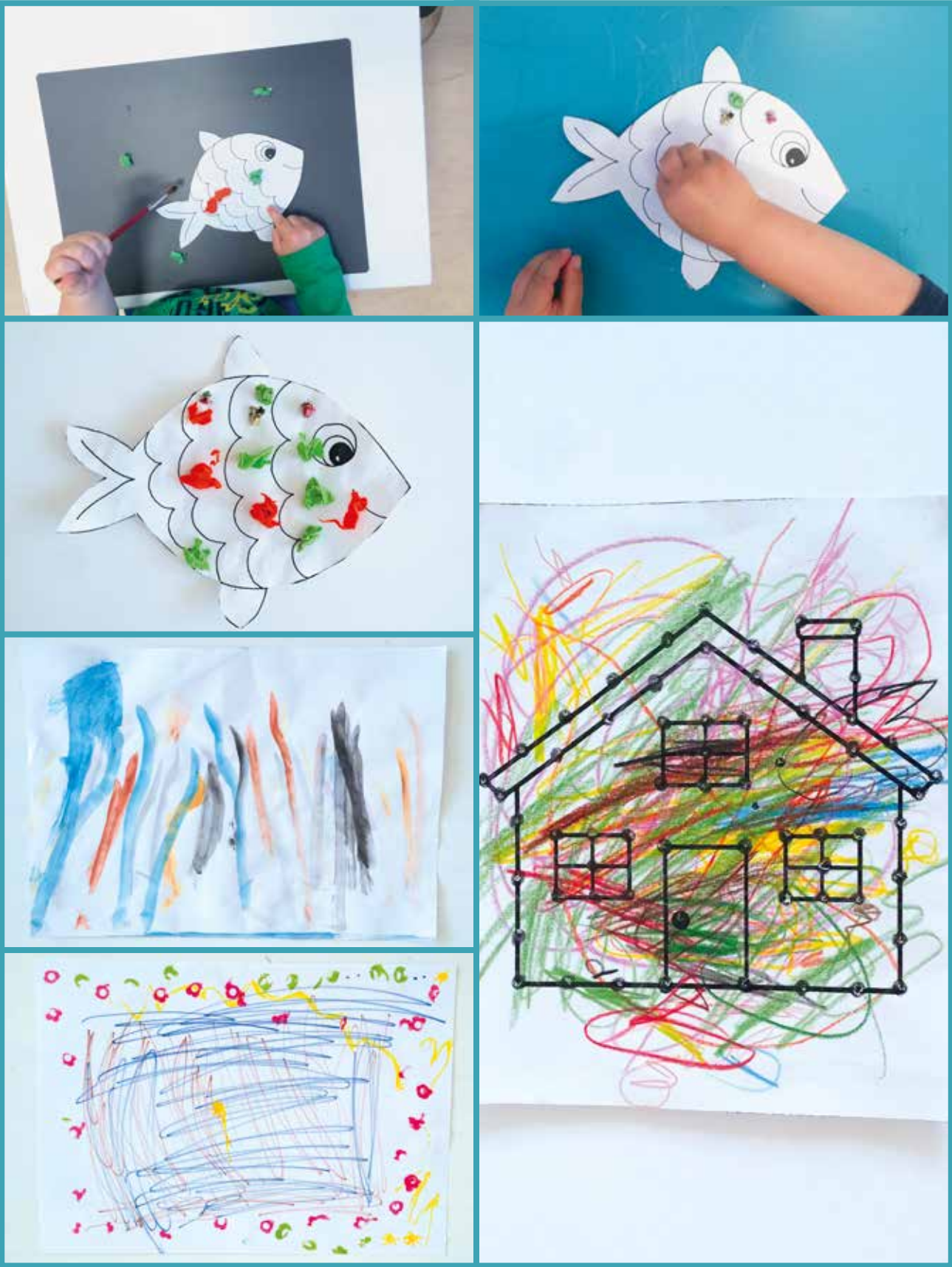
- * družini Pogorelčnik ob rojstvu Florijana;
- * družini Korb ob rojstvu Tie;
- * družini Zajec ob rojstvu Bora;
- * družini Ravnjak ob rojstvu Jurija;

- * družini Vornšek Pejovnik ob rojstvu Maksa;
- * družini Hrastelj ob rojstvu Zarje;
- * družini Paradiž ob rojstvu Patrika.

SOBA 3-6

SOBA 1-3

MONTESORI ZAKLADNICA ZNANJ: VLOGA ODRASLEGA V PREDŠOLSKEM OBDOBJU OTROKA IN MEDSEBOJNA POVEZANOST

ZNANOST O VZGOJI, *Bodimo povezani z otrokom*

»Otroku moramo dati, ne vsega sveta, temveč jasno sliko o vlogi človeštva v svetu.«

Maria Montessori

Foto: Simona Vončina

Vsi smo odvisni in soodvisni. Človek in narava. Z zdravo mero, povezanostjo in prilagajanjem lahko vsak od nas naredi svoj delež in izpelje svoje poslanstvo. Tako mi, kot pedagogi, tako starši, otroci. S tem, ko smo blizu otroku, pa se moramo zavedati teže in pomembnosti naloge, ki jo nosimo. Da damo najboljšo možno popotnico nekomu, ki stopa na pot. Da bo lahko stopal odgovorno, korajžno in odprto v svet, ki ni njegov, ampak je le delček vsega, kar predstavlja.

Nemški filozof Gottfried Wilhelm Leibniz je deloval v 18. stoletju in bil prepričan, da temeljne sestavine snovi niso materialne, ampak so to različne točke moči, ki obstajajo same zase z določeno informacijo, niso pa nič, če niso v povezavi s celoto. To teorijo lahko najdemo tudi v prispodobi o mreži

draguljev hindujskega boga Indre. Gre za prispodobo, ki opisuje naravo in eksistenco, katere poudarek je na zavesti o tem, da vse nastaja, se poraja in živi v medsebojni povezanosti in odvisnosti. Vsi smo v mreži draguljev in odsevamo podobe eden drugega. Vsi smo soodvisni, povezani v celoto.

Nevroznanost nam daje koristne informacije o tem, kako zelo lahko vplivamo na razvoj otrokovih možganov, na otrokov osebnostni razvoj in jim damo dobro popotnico za vstopanje v zunanji svet. Kot starši in pedagogi imamo odločilen vpliv na to, ali bo naš otrok živel harmonično življenje ali pa bo nanj pretila nenehna in nenadzorovana jeza, stiska, anksioznost, depresija. To, kako ravnamo z otroki, odločilno vpliva na njihove ključne sisteme v možganih, ki so nujni za voljo, motivacijo, veselje. K našemu uspehu nas vodijo naravni hormoni in nevrokemične snovi, ki so, kot naša naravna notranja lekarna, prisotni v našem telesu. Težave se pojavijo takrat, ko do te »lekarne v našem umu« ne moremo priti in vzrok za to tiči v povečani količini stresa iz našega otroštva. Če bomo poskrbeli, da bodo naši otroci imeli v otroštvu velike količine izkušnje ljubezni, miru, mirnega reševanja konfliktov, bodo v njihovih možganih velikokrat prevladovali oksitocini in opiodi, ki zagotavljajo, da svet doživljamo kot prijaznega in vabljivega. Otroci bodo zato mirni, imeli bodo občutek varnosti in pozitivno izkustvo sveta. Če bodo ta pozitivna nevrokemična stanja doživljal pogosto, jim bo svet zanimiv, čudili se bodo malenkostim in strah in jeza bosta poznana v manjših količinah. Tudi v stresnih situacijah bodo lahko reagirali pozitivno in zagnano, z željo, da najdejo rešitev.

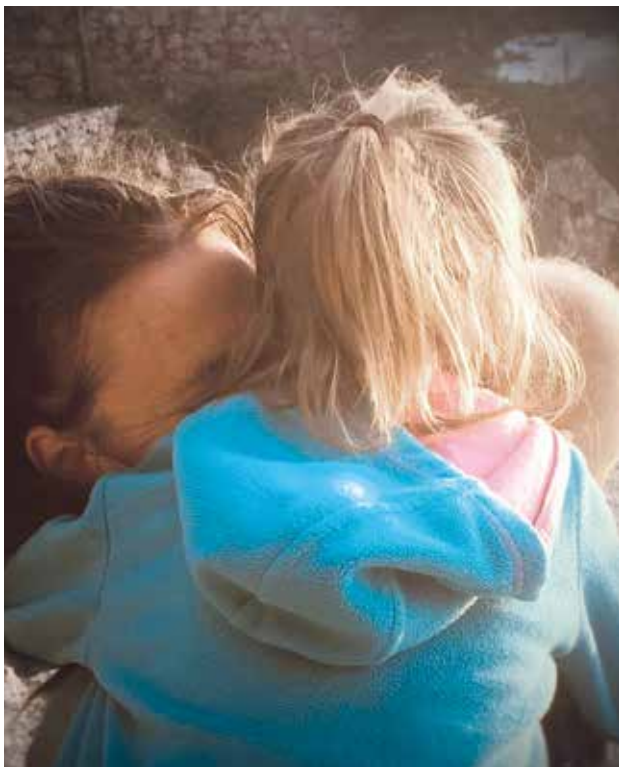

Foto: Nika Skudnik

Oksitocina seveda ne moremo kar vstaviti v otroka, ampak lahko to kemično snov vzbujamo v otroku le s pristnim ljubečim stikom. Varen telesni stik in pomirjanje z dotikom naj bo del njihovega življenja, da jih naučimo, kako preiti iz nemirnega stanja v mirno in da so ti prehodi naravni, dosti lažji s prisotnostjo pristne ljubezni in nežnosti. In vsi ti stiki so vzajemno pozitivni. Tako, kot je prijetno otroku, je ob čustvenih dotikih prijetno tudi staršem. Ustavimo se, umirimo, postanemo čuječi in pristni. V otrokovih in naših možganih se aktivirajo oksitocin in opiodi in nas popolnoma preplavijo. Kadar smo z otroki, je dobro, da poskušamo biti mirni, drugače se raje umaknimo, uredimo lastna čustva in poskusimo s prečiščenim duhom zopet pristopiti v otrokovo bližino in mu podati vzor čiste vezi med nami in bitjem, ki le nedolžno sprejema.

Vse to pomeni, da si najprej jasno zastavimo lastne meje, na osnovi katerih bo lahko otrok postavljati svoje. Da mu pri tem

pomagamo z lastnim zavedanjem, samokontrolo in vzorom. Vse to lahko speljemo učinkovito, če znamo dobro poskrbeti zase. Vzgojanje, v času, ko se od vseh nas na vseh področjih, kjer delujemo, pričakuje perfekcija, je izjemno stresna dejavnost. Po neprespanih nočeh naj bomo prijazni, po prihodu iz stresne službe domov moramo biti potrpežljivi. Kako bomo to zmogli? Naša naloga ni otrokom prikazati svet kot rajski, kot nekaj popolnega, neproblematičnega. Naša naloga je pomagati otrokom pri tem, kako naj se spoprijemajo z najrazličnejšimi občutki, situacijami, ki niso le pozitivne, ampak jih iz nečesa negativnega voditi po poti, ki pripelje do ponovnega prijetnega vznemirjenja in radosti. To pa pomeni, da moramo tudi samo prepoznati pri sebi, kdaj potrebujemo podporo, čas zase in le tako si lahko povrnemo duševno in telesno ravnovesje. Otroke moramo naučiti, da bodo tudi sami znali in vedeli, da je nujno poskrbeti za lastno mirnost, če želimo pomagati ali urejati nekaj zunanjega.

Sreča ni odsotnost problemov, ampak zmožnost spoprijeti se z njimi. Vsi smo v mreži draguljev, vsi se svetimo in smo čudoviti. Sevajmo dobro, da bomo lahko dobro tudi odsevali. Sevajmo ljubezen, da jo bomo videli, kako seva v drugih draguljih in bomo v iskreni medsebojni povezanosti skupaj sevali kvalitetno bit življenja.

Nika,

*pedagoginja montessori 3–6;
povzeto po knjigi Znanost o vzgoji,
savtorice Margot Sunderland*

PREVOD ČLANKA: ČUSTVENA INTELIGENCA

Čustvena inteligenca vašega otroka se začne z vajinim medsebojnim odnosom. Kako zgraditi dobre temelje? Kaj je čustvena inteligenca?

Čustvena inteligenca je inteligentna uporaba čustev, natančneje:

- * samozavedanje in sprejemanje lastnih čustev;
- * občutljivost na čustvena stanja drugih;
- * empatija (ki jo lahko definiramo kot sposobnost, da nekaj vidimo in občutimo z zornega kota druge osebe);
- * sposobnost reguliranja lastnega strahu in jeze, da smo sposobni konstruktivnega pogovora o čustveno bolečih temah.

Rezultat je boljši vpogled vase, boljša sposobnost uravnavanja lastnih čustev in vedenja ter boljši odnosi.

Obvladovanje tesnobe, ki jo čutimo pred začetkom pomembnega projekta, obvladovanje jeze, da lahko rešimo konflikt z zakonskim partnerjem, obvladovanje strahu pred razgovorom za službo – sposobnost posameznika, da na zdrav način predela svoja čustva ima veliko večji vpliv na kakovost njegovega življenja kot inteligenčni količnik IQ. Psihologi to sposobnost imenujejo EQ, čustveni količnik.

V obsežni britanski vzdolžni študiji so raziskovalci spremljali dojenčke skozi otroštvo do odrasle dobe. Ugotovili so, da sta bila

njihova sreča in uspeh močno povezana z njihovo čustveno inteligenco. Najbolj presenetljivo odkritje slovite vzdolžne študije Harvard Study of Adult Development dokazuje, da so tesni medosebni odnosi, ki jih omogoča čustvena inteligenca, eden izmed najpomembnejših dejavnikov, ki vplivajo na dolgoročno srečo in zdravje posameznika. Tudi mnoge druge študije povezujejo čustveno zdravje z boljšim fizičnim počutjem, večjo uspešnostjo v šoli in karieri ter z bolj srečnim zakonom.

Čustvena inteligenca vašega otroka se začne z vajinim medsebojnim odnosom. Kako zgraditi dobre temelje?

1. Dojenčka veliko pestujte, če to želi, in se hitro odzovite na njegov jok.

Visoka čustvena inteligenca se začne razvijati skozi prve interakcije dojenčka z njegovimi skrbniki. Na podlagi teh interakcij dojenček razvija občutke varnosti in zaupanja.

2. Naučiti se umiriti lastne občutke tesnobe

Pred skoraj sto leti je psiholog Harry Stack Sullivan predstavil idejo, da dojenčki od staršev prevzamejo občutke tesnobe in zaskrbljenosti. Novejše študije potrjujejo, da lahko dotik, glas in gibi staršev otroka ali pomirijo ali pa še stimulirajo njegov občutek tesnobe. Če ste umirjeni, s tem pomagata vašemu dojenčku ali otroku, da se nauči umiriti svoje možgane in živčni sistem.

3. Sprejmite in priznajte otrokova čustva.

Otrokovim dejanjem lahko (in morate) postaviti meje. Vendar pa otroka naučite, da čustev ali občutkov ne moremo izbirati, tako kot si ne moremo izbrati rok ali nog, lahko pa se odločimo, kako bomo s temi občutki ravnali.

4. Če ste v dvomih, izkažite empatijo.

Vaša empatija in sprejemanje pomagata otroku, da sprejme svoja čustva, kar mu omogoči, da se spopade s svojimi čustvi in gre naprej. Vaša empatija otroka uči, da njegova čustva niso nevarna, da se mu jih ni treba sramovati, da so čustva univerzalna ter da jih lahko obvladamo. Nauči se, da v življenju ni sam. Nauči se, da so tudi manj prijetni deli njega sprejemljivi, kar pomeni, da ga lahko drugi v celoti sprejemajo. Nauči se razumeti in sprejeti samega sebe.

5. Ne poskušajte utišati njegovih čustev

Ne sramotite ga, kadar ga kaj boli (»Takšna praskica pa res ne boli«, »Velik fant si, veliki fantje ne jočejo«). Priznajte njegova čustva, bodite empatični, dovolite mu, da vam pokaže, kaj se je zgodilo, dajte mu čas, da dogodek predela. Nato bo pripravljen, da gre naprej.

6. Represija ne deluje

Če otrokovih občutkov strahu ali jeze ne odobravate, jih to ne bo preprečilo, ampak jih bo otrok kvečjemu primoran potlačiti. Potlačena čustva pa se ne sprostijo tako kot tista, ki smo

jih lahko izrazili. Potlačena čustva so ujeta in iščejo možnost, da bi se sprostila. Ker jih zavestno ne moremo kontrolirati, se izrazijo na nepredvidene načine, npr. ko malček udari svojo sestrico ali ko ima otrok nočne more ali razvije živčne tike.

7. Aktivno poslušanje praktično vedno pomiri intenzivna čustva

Bes se razkadi šele, ko se počutimo slišane. Sprejemanje in reflektiranje čustev ne pomeni, da se z njimi strinjate ali da jih želite spodbujati. S tem otroku pokažete, da ga razumete. Kako? Poslušajte ga. Reflektirajte njegova čustva. (»Zdi se mi, da si zelo jezen na svojega brata. Povej mi, kaj se je zgodilo«).

8. Pomagajte otroku, da se nauči pomiriti

Vemo, da se dojenčki naučijo sami potolažiti, če najprej izkusijo, kako jih potolaži nekdo drug. Iz tega se naučijo, da so njihove fizične in čustvene potrebe nekaj, kar lahko obvladajo in kar lahko prenesejo. Ko tolažimo dojenčka, se v njegovem živčnem sistemu dejansko vzpostavijo temelji za samopomiritev pozneje v življenju. To pomeni, da se otrokovi možgani in živčni sistem ne razvijajo ustrezno, če jih odrasli ne potolažimo, ko so vznemirjeni.

Majhni otroci vse neizpolnjene potrebe doživljajo kot življenje ogrožujoče (kot so dejansko dolgotrajna lakota ali odsotnost skrbnika). Čustva jih povsem preplavijo. Brez tolažbe njihov živčni sistem ne vzpostavi struktur, ki omogočajo samopomiritev. Učenje samopomiritve ali samoregulacije je za majhne otroke zelo zahteven proces, saj jih vsa čustva vznemirijo, kar jih še stopnjuje.

Pozneje v otroštvu lahko občutki pomanjkanja, strahu ali jeze sprožijo tesnobo ali paniko, kar vodi do neprimerne obnašanja, saj otrok ne zmore predelati svojih čustev ali se pomiriti.

9. Pomagajte otroku, da se nauči reševati težave

Kadar otroci (in odrasli) čutijo, da drugi njihova čustva razumejo in sprejemajo, ta čustva izgubijo svojo moč in izzvenijo. Sedaj imamo možnost, da rešimo težavo. Včasih lahko to otroci storijo sami, včasih pa potrebujejo vašo pomoč pri razmišljanju o možnih rešitvah. Uprite se želji, da težavo rešite namesto otroka, razen če vas sam prosi. S tem namreč otroku sporočate, da ne zaupate v njegove sposobnosti.

10. Bodite vzor čustvene inteligence

Otroci posnemajo naša dejanja. Ali se znašate nad drugimi, kadar ste pod stresom? Ali pobesnite, ko gre kaj narobe? Ali lahko ostanete mirni med čustveno nabito razpravo? Ali se z empatijo odzovete na čustva drugih? Tako se bo vedel tudi vaš otrok.

11. Konstruktivno izražanje jeze je ena izmed najpomembnejših sposobnosti, ki jih lahko date otroku

Ko je vaš otrok jezen, pogledajte globlje in poiščite bolečino ali strah, proti katerima se otrok brani z jezo. Če se lahko izognete prepiranju z otrokom, boste lahko ostali umirjeni in mu dali občutek varnosti. Takrat vam bo otrok razkril občutke prizadetosti ali strahu, ki so vzrok za slabo vedenje. Ne pozabite, da ste otrokom vzor. Komunicirajte z besedami, ne s silo. Ne dovolite, da vas preplavi jeza. Se vam zdi težko? Predstavljajte si, kako zahtevno mora biti to šele za vašega otroka. Zapomnite si, vi ste vzor.

12. Ukrepajte preden vas preplavijo čustva

Vsakič ko se zalotim, da kričim na svojega otroka, se zavem, da je to moja krivda. Ne samo da kričim, ampak da nisem prej ukrepala na bolj učinkovit način in tako preprečila kričanja.

Moja 5-letna hčerka ni ugasnila računalnika, ko sem jo prosila in zdaj bo šla prepozno v posteljo. Jasno, potrebovala je mojo pomoč, da naredi nekaj, kar je bilo zanje prezahtevno – ugasne zabavno risanko in si gre umiti zobe. Začela sem kričati nanjo, saj sem jo že 4-krat opozorila in vmes je minilo že 20 minut. Kadar morate otroka tolikokrat opozoriti, niste učinkoviti. Potrebujete drugačen, bolj premišljen pristop.

Navodila povejte jasno in dajte otroku vedeti, da si ne boste premislili. Ukrepajte, dokler ste še umirjeni. Če se vam uspe pogovarjati z umirjenim glasom, jih s tem učite, kako obvladati svoja čustva. Če nanj kričite, se otrok počuti napadenega. Ne nauči se ničesar uporabnega, hkrati pa dobi ogromno škodljivih informacij o obvladovanju in izražanju lastnih čustev.

13. Ne podcenjujte otrokovih čustev

Otrok potrebuje vašo spodbudo, da razvije svoj notranji kompas. Spoštujte njegova čustva, ki jih občuti do drugih. Če se vaša hčerka počuti neprijetno, ko jo stric objema, jo naučite, kako se rokujemo. Če se vaš sin ne želi igrati z drugim fantkom, ga vprašajte zakaj in mu pomagajte rešiti težavo. Dovolite mu, da se sam odloči, s kom se bo družil. Podprite ga, ko se uči zaupati svojim občutkom, vključno z neugodjem, ki ga ne more natančno definirati. Otroku naj ima že od zgodnjih let možnost odločanja o odnosih, v katere bo vstopal.

14. Pogovarjajte se o težkih temah

Vašega otroka morda obremenjuje telesna prizadetost, odraščanje brez očeta, učna težava, dejstvo, da je posvojen, vaša nedavna ločitev ali dedek, ki je alkoholik. Mogoče pa si vam ne upa povedati, da ga je pred testi v šoli na smrt strah, ali da trener nogometa na otroke ves čas kriči ali da se sošolci iz njega norčujejo.

Vsak otrok ima težavo, o kateri se boji spregovoriti. A ravno pri teh težavah najbolj potrebujejo vašo podporo in pomoč. Seveda morate najprej predelati vaše lastne neprijetne občutke, ki se vam sprožajo ob tej težavi.

Poskrbite za priložnosti, ko vam otrok lahko pove, kaj ga muči. Npr. vsak dan tik pred spanjem otroka vprašajte o njegovem dnevu. Kaj ti je bilo všeč? Kaj se ti je zdelo težko? Ob kombinaciji zatemnjene sobe in umirjenosti pred počitkom se odprejo tudi sicer zadržani otroci.

**Prevod: Eni,
pedagoginja montessori 0–3**

Vir: Aha Parenting, dr. Laura Berkhman, dostopno na spletu:
<http://www.ahaparenting.com/parenting-tools/emotional-intelligence/foundation-for-EQ>

OTROCI BI RAJE DELALI, KOT PA SE IGRALI

»Igra je nekaj naravnega otrokom,« slišim starše. »Ali res mislite, da bi se otroci raje igrali kot pa delali?«

Razlika je, da otrokovo delo in igra ni isto, kot razume večina staršev. Morda mislite, da otroci delajo samo takrat, ko so prisotni na učnih urah ali izvršujejo preproste naloge doma – kakorkoli, videti, da bi v tem uživali in vedno stremijo k temu, da bi se odšli raje igrat.

Zelo boste presenečeni, če vam povem, da je večino tega, kar vi imenujeta igra v resnici delo. Odrasli mislijo, da je igra nekaj nesmiselnega, kar otroke osrečuje, ampak ko se otroci igrajo sami, je le majhen del njihovih aktivnosti brez pomena. Otroci imajo močan instinkt samoobrambe in ker večina odraslih ne razume njihovega dela, pogosto zvito skrijejo pomembnost tega, kar delajo, samo zato, da bi njihove matere mislile, da se samo igrajo.

Večina staršev zelo močno verjame, da je otrokom delo nekaj težkega, brezsmiselna igra pa jim je lahka in naravna. In ko vidijo otrokov nakremžen obraz čez knjigo, ko se zelo močno trudi brati, rečejo, da otrok dela in kako očitno težko je to delo. Ampak če bi le lahko videli istega otroka v enem od naših pripravljenih okolij, kako prepozna črke in iz njih sestavlja smiselne besede, zraven pa se smehlja od zadovoljstva, ne bi rekli, da je to delo. »Uči se,« bi rekli, »tako je srečen, jasno je, da se tudi igra. Ampak učenje je težko. Kako je to nejasno.«

Nejasno je samo zato, ker še niso odkrili, da je učenje otrokom naravno, brezsmiselna igra pa ne. Odrasli naredimo učenje otrokom težko, ker se jih trudimo učiti na podlagi odraslih metod – naraven in vesel način učenja otroka je dotikanje in premikanje predmetov in ne memoriziranje pravil. Naše dožemanje otroške igre je napačno zato, ker še nismo opazili, da je otrok vedno zaposlen v svojem lastnem razvoju.

Odrasli razumejo delo kot sredstvo za doseg cilja – preživljanje časa v pisarni zavoljo plače – a otroško delo temelji na delanju stvari zavoljo njih samih. Skozi delo se otrok oblikuje v človeka, kakršen bo postal. Tega se seveda ne zaveda, ve le, da mu določeno delo

prinaša zadovoljstvo. In to je njegovo delo.

Ko majhna deklica zatopljeno oblači in slači svojo punčko, jo njena mati brez zadržkov zmoti zaradi nečesa popolnoma nepomembnega. Ampak morala bi pogledati, kako je zatopljena v svojo aktivnost, saj to je njeno delo, ki ga ne bi smeli zmotiti – treniranje majhnih prstkov, mladi um se uči pomena reda, saj morajo biti oblačila nadeta, kar se da natančno.

Smo na popolnoma napačni poti, če verjamemo, da bodo drage igrače otroka osrečile ali da bo otrok zadovoljen, če bo zanj vse naredila njegova varuška. V realnosti je otrok zaposlene matere, ki mora sam poskusiti in narediti stvari zase, improvizirati igrače iz preprostih predmetov ter uporabiti svojo iznajdljivost, srečen. Je svoboden, lahko dela na svoj način in zato igro obrne v donosno delo, ki služi njegovim potrebam, medtem ko so bogati otroci pogosto prepuščeni igri, za katero odrasli mislijo, da ga bo osrečila. Zatorej se otroci s polnimi policami igrač pogosto dolgočasijo in so nagajivi, medtem ko otrok, ki ga odrasli pustijo samega, najde zadovoljstvo v majhnih stvareh in je dlje časa srečno zatopljen v delo, ki si ga je izbral sam.

Odrasli, kljub vsej svoji psihologiji, še niso potrdili otrokovih motivov – to je težko za nas, saj so naši, odrasli motivi tako zelo drugačni. Mi si želimo materialnih stvari, a otrok si želi le aktivnost, ki zanima njega samega. Njegova trenutna sreča in razvoj, kakor tudi njegova osebnost ter inteligenca v prihodnosti, je tako zelo odvisna od njegove samostojne izbire dela. Modra mati se bo vedno spomnila, da čas igre ne gre nikoli v nič. Kakor dolgo so otroci marljivo zatopljeni, delajo na svojem lastnem razvoju – otroci bi raje delali, kot pa se igrali.

Prevod: Andreja,
asistentka montessori v sobi 3–6,
angleško govoreča pedagoginja v sobi 3–6

*Povzeto po knjigi Maria Montessori Speaks to Parents,
A Selection of Articles by Maria Montessori*

RAZMIŠLJANJA STARŠEV IN STARIH STARŠEV

»V NAŠI HIŠI OTROK SPOŠTUJEJO PRAV VSAKEGA OTROKA IN MU OMOGOČAJO, DA SE POČUTI SPREJETEGA IN VARNEGA!«

Ko je prišel čas za vpis v vrtec, sem se najprej spomnila svojih negativnih izkušenj z njim.

Razmišljala sem in prebrala več strokovnih člankov glede programov, ki jih nudijo otrokom posamezni vrtci. Ob predstavitvi programa vrtca pedagogike montessori je bila to zame ljubezen na prvi pogled in odločitev je padla – to je zagotovo to, kar bo mali fant z veseljem sprejel.

Že po nekaj dneh uvajanja v vrtcu se mi je odvalil kamen od srca – domač, prijazen in topel pristop asistentk je Valu omogočil zelo prijetno ter varno privajanje v novo okolje. Najin jutranji prihod v vrtec še vedno izgleda enako: Val obuje copate, skupaj prebereva kaj bo za zajtrk in kosilo, potem pa se z nasmehom na obrazu posloviva – ali si kot mama kaj več sploh lahko želim, kot to, da oddam v varstvo srečnega in zadovoljnega otroka ter lahko mirno odidem v službo?

Zelo všeč mi je, da imajo v igralnicah razdeljena področja iz vsakdanjega življenja, umetnosti, jezika, materiale in pripomočke za spodbujanje motorike, znanosti ... Otrok lahko sam prosto izbira kaj bo počel, raz-

skuje in ustvarja na področjih, ki ga zanimajo. S tem se spodbuja individualni razvoj, ki se mi zdi zelo pomemben.

Vsak dan znova sem presenečena in zadovoljna nad samim razvojem in znanjem, ki ga prinaša domov Val. Volja, da želi vse opraviti sam in njegov ponos, ko mu neka stvar po več poskusih uspe – to so bogate in neprecenljive vrline, ki se jih uči za kasnejše življenje. Upam, da bo tako rad pomival posodo tudi, ko bo postal najstnik.

Večjezičnost je dodaten plus v tej Hiši otrok. To, da so otroci vsakodnevno v stiku z angleško govorečo asistentko, je nadvse super! Neverjetno kako Val srka besede in razume povedano. Da me otrok pri štirih letih nauči nove besede v tujem jeziku! Da ne omenjam, kako z atijem doma pripravljata pico v angleškem jeziku! Res neverjetno!

Vsekakor je bila izbira Hiše otrok najboljša odločitev v našem življenju in če bi se morala še enkrat odločiti, bi se odločila popolnoma enako!

Nives, Valova mama

»UČENJE ZA ŽIVLJENJE«

Ko sva najino deklico pred tremi leti vpisala v hišo otrok, sva bila enako navdušena nad odločitvijo kot danes. Kljub temu, da sva se zavedala da bo to dolgotrajen proces, sva bila prepričana, da je odločitev prava. Z ženo imava, že v osnovi, podoben način vzgoje, zato je bilo veliko lažje slediti montessori metodi. Čisto življenjsko – zahteva vztrajnost, doslednost, upoštevanje postavljenih meja ter spoštovanje odločitve drugih. Hči se je odlično vključila v montessori okolje, vendar če z ženo takšnega okolja ne bi ustvarila tudi doma, bi bilo zanjo težko. Verjamem, da »montessori je za vsakega otroka, ni pa tudi za vsakega starša.« Montessori metoda

je »učenje za življenje« in današnji otroci potrebujejo prav to. Pri nas se je v praksi super izkazalo, kako je skupina, sestavljena iz treh različnih starosti, pozitivno vplivala na njen socialni in čustveni razvoj. Mlajšim je za vzgled in pomoč, sama pa se je od njih naučila potrpežljivosti. Tako je ob rojstvu mlajše sestrice pokazala svoj socialni razvoj in sočnost do mlajših. Sama si izbira prijatelje glede na interese in ne samo po letih. Vidim, da otrok uživa in vem, da se hkrati razvija v pravo smer, zato je zadovoljstvo še toliko večje.

Kristijan, Kimin oče

KAKO SE JE BABICA SREČALA S HIŠO OTROK

Ničesar novega ne bom razodela, če rečem, da po otrocih in vnukih vidimo, kako čas hitro mineva. Vsak dan so večji, bolj pametni, bolj navihani ...

Moj vnuk je bil tri leta v najinem varstvu, varstvu babice in dedka. To so bila leta »cartanja« in razvajanja in potem je prišla ura rešnice: zakorakati je bilo treba v vrtec in to v montessori, brez milosti, četudi nam je vsem trem šlo na jok in nas je skrbelo sto reči. Ne smemo pozabiti, da so mamice in atiji glede odhoda v vrtec veliko bolj junaški od babic in dedkov in njihove odločitve je treba upoštevati. In na moje veliko presenečenje, sem morala upoštevati tudi nasvete vzgojiteljice Nike. Deležna sem bila »prevzgoje«.

»Erik je velik fant. Sam lahko hodi po stopnicah, sam se lahko preobuje in sleče, « je odločno dejala, ko sem vnuka nosila v naročju in ga slačila in obuvala v garderobi v prepričanju, da je to moj mali in nebolgli vnuk, ki še nič ne zmora sam. Vzgojiteljico je bilo potrebno ubogati in zelo hitro je fant sam premagoval stopnice in se počasi naučil tudi sam obleči in obuti. To je bilo moje prvo praktično spoznanje, da gre v HIŠI OTROK »zares«, da v slehernem otroku že v samem začetku vzpodbujajo in tudi dosežejo samostojnost pri mnogih opravilih, da ga postavijo v realnost vsakega dne, pa naj gre za

vreme zunaj ali dejavnosti v vrtcu ali pa za odnose med vrstniki Meni in dedku to ni šlo dobro od rok in hvaležna sem vzgojiteljicam, da to znajo in zmorejo. Zato jim izrekam svoj poklon za potrpežljivost in umirjeno delo z otroki, kar vsak dan občudujem.

Za menoj bo kmalu prvo šolsko leto, ko Erika vodim v vrtec in hodim ponj. Kadar mi reče, da mu v vrtcu ni bilo všeč in da on nič več ne bi hodil v vrtec, ali kadar ima zjutraj sto vprašanj in idej, da bi odložil odhod in zaradi tega zamujava, dobro vem, da mu v vrtcu postavljajo meje, da se mora prilagajati. Tedaj sem vesela zanj, ker je potrpežljivo in strokovno vzgojno delo vzgojiteljic neprecenljiv vložek v njegov razvoj in njegov uspešnejši jutri.

Vesela sem vsak dan, ko na hodniku srečava njegove prijatelje, ko vidim in slišim, kako se pogovarjajo, tudi ko mi povedo, da se kakšen dan Erik ni obnašal primerno; ko vidim kako so zadovoljni, igrivi in nasmejani in kako lepo se pozdravimo In tedaj si rečem: imam pa res srečo, da vsak dan prihajam v »HIŠO OTROK«, saj mi otroci in prijazne vzgojiteljice, polepšajo dan. Vse dobro želim vsem, ki dan za dnem, ali samo kdaj pa kdaj odpirate vrata HIŠE OTROK, vodstvu in vzgojiteljicam pa še naprej uspešno delo.

Joža, Erikova babica

VSAK OTROK JE EDINSTVEN

Vsak otrok je edinstven. Svet v malem. Bitje, ki si ustvarja mnenje o svetu s tem kar voha, okuša, vidi, občuti. Zelo velik vpliv na to imamo starši, sorodniki, prijatelji, znanci. Pravzaprav vsi tisti, ki z otrokom preživimo največ časa. Kot mama si želim, da bi najina malčka zakorakala v svet samozavestno, vedoželjno, odgovorno, z nasmeškom. Želim si, da bi premogla empatijo, strpnost, toleranco, optimističnost. Otroci v vrtcu preživijo od 8 do 9 ur na dan. Kar je približno 160 ur na mesec in 1760 ur na leto. Zato je zame zelo pomembno kako in s kom preživita ta čas. Pri-

stop montessori upošteva unikatnost otroka, vse prej naštete lastnosti, skrb za sočloveka in nenazadnje skrb za sebe. Ravno zaradi tega sva se s partnerjem odločila, da bosta najina malčka obiskovala vrtec montessori. V zadovoljstvo mi je, ko vidim kako najina skratka napredujeta, rada obiskujeta vrtec ter sta srečna. Hvaležna sem, da lahko obiskujeta Hišo otrok in sem zelo ponosna na vse njune dosežke. Vse pohvale Aleši, Ani, Eni, Niki in Andreji ter vsem drugim asistentkam, ki z ljubeznijo usmerjajo in skrbijo za najina zaklada.

Mojca, mama Eneja in Aleksa

MOJ POGLED NA HIŠO OTROK

Sem dedek Bora, ki je v oddelku od 3 do 6 let. Občasno prihajam po njega, to je enkrat ali dvakrat na teden, da malo razbremenim mamo in očeta, kajti Bor ima še brata Vita, ki pa je sedaj že v prvem razredu, bil je prav tako pri vas v Hiši otrok.

Povedal bi, da sem prijetno presenečen, ko vidim dve deklici, ki kot »redarki« čisti-ta in pospravljata garderobo. Prav tako ni običajnega direndaja, ki je značilen za druge vrtce. Prijazne vzgojiteljice so vedno dobre volje in nasmejane, kar po mojem vpliva tudi

na otroke. Ko pogledam v prostor, da bi poiskal Bora, opazim igranje v tišini, kajti nekateri otroci še spijo. Najbolj pa preseneča to, da se že zdaj sporazumevajo v angleškem jeziku, ki jim bo prišel prav pri nadaljnjem šolanju. Ko je Bor pripravljen, pride k meni in se sam obleče, se pozdraviva z vzgojiteljico ter odideva. Pohvalil bi vse zaposlene in vodstvo vrtca za njihovo delo in želim, da se tako nadaljuje.

Branko, Borov dedek

POPOLDANSKO DRUŽENJE V HIŠI OTROK Z MAMAMI

Srečanje mamic in otrok v popoldanskem druženju je bilo zelo prijetno, saj me je navdušilo predvsem sproščeno okolje, kjer sem lahko tudi z druge plati spoznala, kako najin sin preživi dopoldne v Hiši otrok. Sama urejenost učilnice in materiali, s katerimi otroci ustvarjajo, delo zaposlenih in poznavanje otroka so me zelo prepričali. Z Martinom sva najprej naredila voščilo za očeta, ob čemer me je presenetilo dejstvo, kako malo je potrebno, da se vrneš v čas svojega otroštva in spet poprimeš po materialih, s katerimi smo tudi mi ustvarjali kot otroci. Spodbudi te k razmišljanju, kako doma uporabiti materiale, s katerimi lahko otrok ustvarja. Martin mi je pokazal tudi, s čim se najraje ukvarja v svojem dopoldanskem času v Hiši otrok in

me popeljal skozi učilnico. V času druženja sem spoznala svojega otroka tudi s plati, ki je mogoče še nisem toliko poznala in ugotovila, kako on spoznava svet v Hiši otrok. Pomagal mi je sprevideti, kako lahko doma na takšen način približamo vzgojo, druženje in ustvarjanje. Ob zaključku druženja je sledilo še prijetno prepevanje pesmi skupaj z otrokom. To je bil nepozaben dan, ki bo še dolgo ostal v spominu kot dan, ki si ga preživel v družbi svojega otroka. Največ šteje občutek, da si se za svojega otroka odločil prav, saj dopoldneve preživlja v okolju, kjer je lahko ustvarjalen, razigran in kar je najbolj pomembno, da je samostojen.

Zala, Martinova mama

Z VNUKOM V HIŠO OTROK

Odkar najin vnuk Primož obiskuje MONTESSORI HIŠO OTROK v Slovenj Gradcu sva tudi midva začela spoznavati pedagogiko montessori. Sprva se nama je zdelo malo čudno, da sta se njegova starša odločila za to obliko varstva prvorojenca, saj imamo v bližini doma tudi navaden vrtec. A Primož rad hodi v Hišo otrok! Zelo hitro se je privadil in pravzaprav nikoli ni bilo jokanja ob odhodi in v varstvo. Še bolj sva bila v njegove odhode od doma vpeta v zadnje pol leta, ko je dobil

bratca in je vlogo spremljevalca sprejel deda, občasno pa tudi bica. Že preden se odpravimo od doma je čutiti pričakovanje – kaj vse ga čaka danes? Zelo zavzeto sodeluje pri oblačenju in obujanju in nič kolikokrat slišimo besedico »sami, sami«. Veva, da je to posledica dela prijaznih vzgojiteljic, ki otroke privajajo na samostojnost. Večkrat sva presenečena nad njegovim besednim zakladom, tako v slovenskem kot angleškem jeziku. Kadar kaj pove angleško po navadi doda:

»tako pa Eni reče«. V hiši otrok smo vedno lepo sprejeti, okolje je lepo urejeno in otroci se res domače počutijo. Najbrž se tudi zaradi načina dela v vrtcu Primož rad vključuje v različna domača opravila kot je pospravljanje igrač, brisanje prahu, obešanje perila ...

Imava občutek, da umirjene vzgojiteljice to prenašajo tudi na svoje varovance. Odlično jim uspeva !

Primoževa dedi Franc in bica Bernarda

KOTIČEK ZA STARŠE IN OTROKE

ODVAJANJE OD PLENIC IN NAVAJANJE NA KAHLICO, STRANIŠČE

Odvajanje od plenice je naraven proces, ki izhaja iz otrokovega lastnega interesa in želje po samostojnosti in samospoštovanju. Zelo pomembno je, da prepoznamo in spoštujemo otrokovo željo po samostojnosti in hkrati damo otroku priložnost, da se odvadi od plenice.

Številni zagovorniki pedagogike montesori so mnenja, da je uporaba bombažnih plenice že od rojstva dalje najboljša izbira. Poleg skrbi za naše okolje so naravni materiali veliko boljši za nežno dojenčkovo kožo. Bombažne plenice omogočajo, da otrok lažje občuti mokroto in jo razume kot vzrok lastnega odvajanja, hkrati pa to prej opazi tudi odrasli. To je prvi korak, s katerim otroke pripravimo na ta proces, še preden so razvojno pripravljeni nanj. Želimo, da se otrok navadi, da je biti čist in suh normalna okoliščina.

Pri starosti približno 6 mesecev oziroma, ko otrok samostojno sedi, lahko opazimo, da otroci zelo radi sedijo kjerkoli. V tem obdobju bodo radi sedeli tudi na kahlici, ki jo pripravimo v kopalnici. Otroka ne silimo, da lula ali kaka v kahlico, ampak je dovolj, da samo sedi. Tudi, ko gremo mi na stranišče, ga lahko damo na kahlico, da sedi zraven nas (okoli damo kakšno preprogo ali brisačo, če otrok slučajno pade). Pri 8., 9., 10. mesecih že zelo radi sedijo na kahlici. Plenice menjamo v kopalnici, da otrok to dejanje poveže s prostorom. Ko otrok stoji (9, 10 mesecev), začnemo plenico menjati stoje. Stoječi položaj daje otroku občutek večje kontrole. Veliko otrok se upira med previja-

njem v ležečem položaju, ker jim je položaj leže na hrbtu neprijeten, odrasli jih prisilimo v ta položaj. Ko se otrok upira, nam govori, da potrebuje več samostojnosti. Pri tej starosti vključimo otroka v previjanje, da nam pomaga. Lahko mu za nekaj časa oblečemo spodnjice; ko otrok sedi na kahlici, da noge v odprtine, ko vstane, si jih potegne gor. V času odvajanja so zelo priporočljive odvajalne spodnjice (spodnje hlačke, ki so debelejšje in lahko bolj zadržijo vodo).

Ko otrok pri 9., 10. mesecih sedi na kahlici, se bo nekega dne zgodilo, da bo lulal v kahlico. Pomembno je, da otroka opazujemo in ga pravi čas usmerimo. Potem se z otrokom pogovorimo, kaj se je zgodilo (opišemo čisto objektivno). Če otrok nekaj časa preživi brez plenice, tudi sam opazi, kaj se dogaja z njegovim telesom. Kadar je otrok do 3. leta v plenici, teh procesov ne pozna in prav tako ne delov svojega telesa. Raziskave kažejo, da če otroci poznajo dele svojega telesa in imena zanje, prej povedo, opazijo, kaj se dogaja.

Ko menjamo plenico, smo pri tem pozitivni (se ne zmrdujemo ali pritožujemo). Z otrokom se pogovarjamo, govorimo o njegovem telesu, o tem, kaj se dogaja. Previ-

janje naj bo pozitivna interakcija. Ko damo plenico dol, se naj otrok usede na kahlico. Če lula, kaka v kahlico otroku povemo, kaj je to, opišemo, kaj se je zgodilo. Otroka ne silimo k uporabi kahlice, naj sedi, kolikor želi. V času, ko otrok sedi na kahlici, mu lahko

preberemo knjigo. Tako bo otrok dlje časa sedel in se bo morda polulal ali pokakal vanjo. Dokumentirajmo, kdaj otrok je in pije ter kdaj izloča. Tako lahko ugotovimo, kakšen ritem ima otrok.

Pri starosti 15–16 mesecev otroke zelo zanimajo procesi na stranišču. Želijo splakovati vodo, poskušajo si sleči oblačila (sposobnost slačenja je povezana z uporabo stranišča). Pogosto se zadržujejo na stranišču, odpirajo in zapirajo pokrov školjke, splakujejo, se igrajo s toaletnim papirjem ... Ko opazimo tako vedenje, je to znak, da je otrok v občutljivem obdobju za odvajanje.

Deklice so v občutljivem obdobju za odvajanje med 16.-18. mesecem, fantje med 18.-20. mesecem. To je povprečna starost, ko se otrok lahko odvadi od plenice. Če zamudimo pravo obdobje, je odvajanje veliko bolj zahtevno. Med 16. in 20. mesecev večina otrok naravno pokaže zanimanje in je sposobnih za proces odvajanja.

Ustrezna podpora staršev je v obdobju odvajanja izrednega pomena. V tem obdobju je zaželeno, da so starši sproščeni, pozitivni in pripravljeni na ta proces. Pomembno je, da ostanejo mirni in potrpežljivi ter na otroka učinkujejo pomirjevalno, ko se zgodi nezgoda. Lahko pripravijo nekaj starih brisač, s katerim lahko skupaj z otroki pobrišejo lužico. Spodnje hlače naj bodo spravljene v nizkem predalu ali polici, od koder jih bo otrok lahko vzel sam, ko jih bo potreboval.

Pogosto starši v času odvajanja pripovedujejo, da otroci doma ne želijo na kahlico ali stranišče. Pomembno je, da tako doma kot tudi v vrtcu v času odvajanja vzpostavimo jasno rutino in pravila: npr. »Ko greš na stranišče, potem lahko prideš k malici« ali »Preden gremo ven, gremo lulat«.

Proces odvajanja od plenice je v prvi vrsti proces učenja, kjer se otrok uči navajanja na kahlico, oblačenja in slačenja, ter prepoznavanja občutkov svojega telesa (spoznavanja, zakaj je moker).

Odvajanje od plenice zahteva potrpljenje in svoj čas, zato si nikar ne postavljajte časovnih omejitev. Navajanje na kahlico ni nekaj, kar bi s trudom dosegli starši, temveč je to naraven proces, ki izhaja iz otrokovega lastnega interesa, želje po samostojnosti in samospoštovanja ter postopnega nevrološkega razvoja.

Dragi starši, v pomoč in podporo vam v času odvajanja vašega otroka v branje priporočamo naslednjo knjigo: **Diaper free before 3 (Lekovic Jill, 2006).**

Ana,
pedagoginja montessori 0–3

Viri: www.montessori-institut.si
– študij pedagogike montessori 0-3, 2016/17
<http://www.montessoridoma.si/odvajanje-od-plenic>.

KAKO VRTNARITI Z OTROKI

Občutek povezanosti z naravo je ravno tako pomemben za celosten razvoj otroka kot poznavanje matematike, znanosti ali jezika. Bolj kot bo otrok spoznaval naravo, bolj jo bo znal spoštovati in želel prispevati k varovanju okolja. Z otrokom preživite čim več časa na prostem, na sprehodih, v gozdu ..., pristen stik z naravo pa omogoča tudi vrtnarjenje, zato vam predlagamo, da otroka vključite v delo na vrtu. Če nimate vrta, lahko rastline povsem dobro vzgajate tudi na balkonu ali okenski polici.

Naj naštejemo le nekaj razlogov, zakaj je dobro otroka vključiti v delo na vrtu in skrb za rastline:

Otrok ima potrebo in željo po opazovanju in raziskovanju narave. Zagotovo se vam je kdaj zgodilo, da se je vaš malček sredi sprehoda ustavil, počepnil in povsem zatopljen opazoval kakšno mravljo ali hrošča, ki ga je opazil na poti.

Otrok kaže interes za skrb za živali in ra-

stline v hiši. Če ima otrok možnost opazovati in raziskovati naravo, hitro pokaže, da želi sodelovati pri skrbi za živali in rastline. Dovolite mu, da se vam pridruži pri opraviilih in mu omogočite, da je čimbolj samostojen. Tudi pri nas v obeh skupinah otroci radi pripravljajo šopke ali skrbijo za rože (jih zalivajo in čistijo liste) ter za zlate ribice (jih nahranijo in pomagajo pri čiščenju akvarija).

Otrok preko dela na vrtu spoznava zakonitosti narave. Skozi praktične izkušnje bo otrok razumel, da rastline potrebujejo različne pogoje za rast, da mora preteči nekaj časa preden iz semen zraste rastlina, da imajo rastline različne razvojne faze ... Otrok skozi vzgojo rastlin vidi, kako hrana sploh pride na naše krožnike, spozna, koliko truda je potrebno, da iz semena zraste rastlina,

zato hrane ne jemlje za samoumevno. Mor-da pa skozi delo na vrtu tudi vzljubi kakšno jed, ki je prej ni maral.

Majhni otroci svet okoli sebe odkrivajo in srkajo z vsemi svojimi čutili. Delo na vrtu je odlična priložnost, da otrok razvija svoja čutila, saj odkriva različne vonje, barve, strukture, okuse ...

Kako se torej lotiti vrtnarjenja z otroki? Najprej pripravite sebe – zavedajte se, da se otrok spretnosti vrtnarjenja šele uči. Otroci bodo kdaj kakšno rastlino preveč zalili, naskuli preveč semen naenkrat, kakšno rastlino tudi izpulili ... Morda jih bo bolj kot sajenje pritegnilo kopanje po zemlji in iskanje deževnikov, hroščev in drugih žuželk. Upoštevajte otroka in ga vključite v tiste dele opravil, za katere pokaže interes. Pred vsakim opravilom otroku nazorno pokažite, kako naj to poteka. Predlagamo, da si že pred tem pripravite vse potrebne pripomočke in razmislite, kako boste otroku nekaj pokazali, da bo lahko pri delu čim bolj samostojen, npr. pokažite mu, kako naj z lopatko ali žlico napolni lončke z zemljo, koliko semen naj da v lonček ... Omogočite mu samostojno delo, tudi če dela napake, npr. če preveč zalije rastlino. To lahko izkoristite kot priložnost za učenje, pokažite mu, da potipa, kako mokra je zemlja, razložite, da lahko preveč vode ravno tako škodi rastlini kot premalo. Poiščite vrtno orodje, ki je primerne velikosti, da

ga bo otrok lahko uporabljal (majhne grablje, lopatka, majhna zalivalka ...). Obiščite knjižnico in si izposodite kakšno knjigo o rastlinah ali o vrtnarjenju. Naučite ga pravilnih imen za različne vrste rož, sadja in zelenjave, saj otroci v predšolskem obdobju kar srkajo jezik in se besede naučijo z lahkoto.

Priporočamo, da z mlajšimi otroki posadite kakšno zelenjavo, ki hitro raste, da bo pridelek kmalu viden, npr. redkvice, fižol, grah, bučke ... Zagotovo pa imajo otroci od vrtnih opravil najraje obiranje plodov, zato vključite nekaj primernih rastlin. Pritegnilo ga bo obiranje jagod, malin, paradižnika, fižola, graha ... Ne pozabite na pisane cvetlice, ki jih lahko otrok tudi nabere in doma postavi v vazo. Če nimate vrta, pa poleg cvetic na balkonu ali okenskih policah lepo uspevajo tudi dišeča zelišča. Pri izbiranju rastlin seveda upoštevajte otrokove želje in predloge. Vprašajte ga, kaj želi posaditi in za katero rastlino bi želel skrbeti. Skupaj se odpravita v vrtni center in nakupita potrebna semena ali sadike.

Za konec naj povemo, da smo v skupini 1–3 letos skupaj posadili redkvice in fižol. Otroci so z velikim zanimanjem sodelovali pri sajenju, komaj so čakali, da so lahko potisnili fižolček v zemljo. Vsak dan enega izmed otrok povabiva, da zalije naše rastline in tega opravila se vedno lotijo z veseljem.

Navdušeno opazujejo, kako iz zemlje pogajajo redkvice. Upamo, da nam bo zrastel tudi fižol.

Eni,

pedagoginja montessori 0–3

Vir: Mojca Košič: *Kako vrtariti z otroki (e-knjiga)*, dostopno na www.montessoridoma.si

POČITNIŠKE AKTIVNOSTI ZA OTROKE IN STARŠE

Otroška igra ima veliko moč. Skozi igro se otrok uči raziskovati in reševati težave ter razvija domišljijo in kreativnost. Ko se starši igramo z otrokom, mu dajemo vedeti, da nam veliko pomeni in da nam je preživljanje časa z njim pomembno. Odrasli pa s tem bolj spoznamo otroka in navežemo pristen stik z njim. Otroci se največ naučijo skozi aktivnosti, kjer se gibajo in uporabljajo vse svoje čute. Pripravili smo vam nekaj idej za igre, za zabavno in prijetno preživljanje časa z otrokom.

Kaj je v škatli?

Otrokom so zelo zanimivi novi zvoki, posebej če ni jasno, od kje točno prihajajo. To pri otroku vzbudi radovednost, da skuša odkriti, kaj ta zvok povzroča. Potrebujete 3–6 škatel (kovinske, plastične, steklene) s pokrovom ter predmete za v škatle (ključ, fižol, frnikule, gumb, pesek ... izberite predmete, ki med tresenjem oddajajo zvok). Predmete zložite v škatle in škatle položite na tla. Povabite otroka, da se vam pridruži. Pojasnite, da ste v škatle skrili predmete in da želite, da ugane, kaj je v njih. K ušesu dvignite prvo škatlo in jo stresite. Podajte jo otroku, da jo strese in poskusi uganiti, kaj je notri. Če ne ugane, mu podajte nekaj namigov. Ko otrok ugane, naj odpre škatlo in se prepriča, da je pravilno uganil. Nato otroka spodbudite, da ugane še zvoke iz drugih škatel. Pri starejših otrocih lahko tudi zamenjate vloge – pripravite nekaj predmetov, ki jih lahko skrije v škatle, vi pa se preizkusite pri ugibanju.

Razpršena barva

Otroci zelo radi uporabljajo razpršilo, zato ga bodo zagotovo z navdušenjem uporabili za umetniško ustvarjanje. Imenitno se pa jim bo tudi zdelo, da imajo na voljo veliko papirja, na katerega lahko rišejo. Potrebujete

le pršilnik (ali več, odvisno, koliko barv boste ponudili otroku), barve za slikanje, šleshamer oz. večji kos papirja. Najbolje, da to aktivnost izvajate v zunanjem prostoru. Barve najprej zmešajte z vodo tako, da so precej tekoče. Prelijte jih v pršilnike. Papir položite na tla in ga obtežite s kamni. Otroku pokažite, kako naj uporablja pršilnik. Nato se umaknite in opazujte, kako otrok nanaša barve na papir.

Vulkan

V sobi 3–6 otroci spoznavajo celine, oblike kopnega in vode ..., preko tega pa zlahko pridemo do zelo zanimive teme: vulkanov. Z otrokom najprej prelistajte kakšno knjigo o vulkanih, nato pa mu predlagajte izdelavo lastnega vulkana. Potrebujete: pladenj, glino, majhen steklen kozarec, lij, vrček rdeče obarvane vode (toliko, kot je gre v kozarec), čistilo za pomivanje posode, sodo bikarbono. Steklen kozarec postavite na pladenj, otrok pa naj okoli njega zgradi goro, tako da bo kozarec popolnoma obdan z glino, le na vrhu naj pusti odprtino za krater. Skozi lij naj nato v vulkanski krater vlije vso obarvano vodo in malo čistila za posodo. Da bo vulkan izbruhnil, naj vanj strese še dve žlici sode bikarbhone. In res: vulkan skoraj takoj izbruhne!

Vidim predmet

To je zelo priljubljena igra predvsem v angleško govorečih deželah, s katero si lahko krajšate čas med dolgo vožnjo na počitnice. Za večji učinek roke pridržimo pred očmi, kot da gledamo skozi daljnogled in rečemo: »Vidim predmet, ki se začne na črko ...« in izberemo določeno črko. Igro lahko začnete tako, da na pladenj položite več stvari. Predmet, ki ga iščete, naj bo s pladnja. Ko otrok razume namen igre, lahko predmete razpostavite po sobi ali se igro igrate zunaj na prostem, med vožnjo z avtomobilom ... Igro začnete tako, da rečete: Vidim predmet, ki se začne na črko ...« in povejte črko. Otrok mora uganiti, kateri predmet je to. Če ima otrok težave z ugibanjem, mu pomagajte z namigi, npr. opišite, kakšne oblike je predmet, kako velik je, kakšne barve je ...

Ustvarjanje s slanim testom

Namesto plastelina lahko skupaj z otrokom pripravite slano testo po zelo preprostem receptu.

Potrebujete:

- * 2 skodelici moke
- * 1 skodelico soli
- * 1 skodelico vode
- * malo jedilne barve (če želite barvno testo)

V večji posodi zmešajte moko in sol. V skodelico vode najprej dodajte barvo in premešajte. Nato vodo postopoma dodajte k moki in soli ter gnetite, dokler ne nastane testo. Otrok lahko nato testo oblikuje, kakor želi. Lahko mu ponudite valjar in različne modelčke za piškote ali pa ga pustite, da sam ustvarja različne oblike. Če želite shraniti katero od otrokovih umetnin, testo pustite, da se posuši na zraku ali pa ga pribl. 2 uri pecite pri 100 °C. Ko je testo suho, ga lahko otrok še pobarva z vodnimi barvicami. Neuporabljeno testo shranite v zaprto posodo in ga porabite v nekaj dneh.

Andreja,

asistentka montessori v sobi 3–6, angleško govoreča pedagoginja

*Viri: Hermann, Eve. 100 dejavnosti za odkrivanje sveta po metodi Marie Montessori. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2015.
Pitamic, Maja: Otroške igre. Zabavne dejavnosti za otroka po metodi montessori. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2013.*

USTVARJAJ SKUPAJ S STARŠI

Potrebujeteš:

- * krede ali flomaster ali 9 enako velikih kamnov
- * tempera barve, vodo in čopič
- * 10 približno enakih kamenčkov

Najprej potrebujemo mrežo za igro: lahko jo narišeš na štor, na asfalt ali pa jo sestaviš iz velikih kamnov. Nato enako pobarvaj po pet kamenčkov: nanje nariši križce in krožce, lahko pa tudi narišeš žuželke, rože, vzorce ... Nato se skupaj s starši igray igro. Zmaga tisti, ki postavi tri enake kamenčke v vrsto.

PREBERI UGANKE IN JIH POVEŽI S SLIČICAMI NA DESNI STRANI

Šilo, bodilo
po svetu hodilo,
ni jedlo, ni pilo,
pa dolgo živelo.

Kruhki, ki niso v peči pečeni,
malo rjavi in malo rumeni
rahli in sladki od marmelade -
maškare vzele jih bodo prav rade.

Če prideneš, je manjše;
če odzameš, je večje.

Potiho meri čas,
zbudi nas pa naglas.

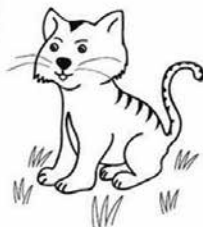
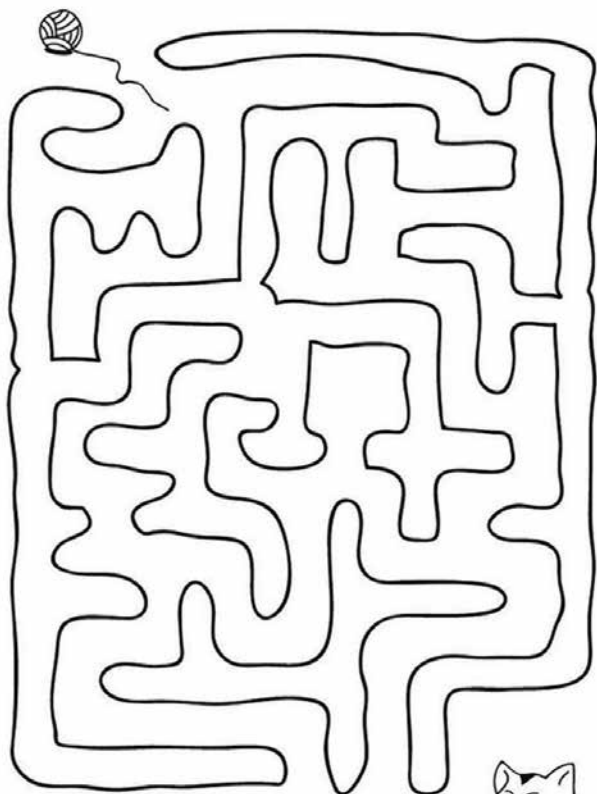
Polnega mama na mizo postavi,
prazen se znajde snežaku na glavi.

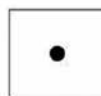
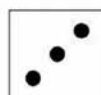
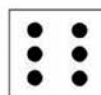
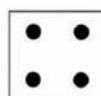
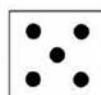
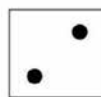
Je belo kakor sneg,
ga piješ, da boš zdrav,
a včasih za posladek
ga spremeniš v kakav.

MUCEK PIKI BI SE RADA IGRALA
S KLOPČIČEM VOLNE. PREŠTEJ IN
POVEŽI. POMAGAJ MU DO TJA.

PREŠTEJ IN POVEŽI.

5

4

2

3

6

1

